

Právna úprava rodinných podnikov

Oboznámte sa v krátkosti s novelou, ktorá prináša prvýkrát v histórii Slovenska právnu úpravu rodinných podnikov

Aká novela?

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 112/2018 Z. z. **o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Odkedy?

Novela bola podpísaná prezidentkou SR 19. 12. 2022.
Ustanovenia o rodinných podnikoch budú **účinné od 1. 7. 2023**.

Čo novela upravuje?

1. Novela prináša prvú definíciu rodinných podnikov

Rodinný podnik je podľa vzniknutej definície obchodná spoločnosť, družstvo alebo fyzická osoba – podnikateľ, podľa Obchodného zákonníka, ak členovia rodiny naplňujú požiadavky z hľadiska rozhodujúceho vplyvu/finančného prospechu v podniku. Presnú definíciu nájdete v § 15a **TU**.

Osobitne je vymedzený pojem **rodinná farma**. Jedná sa o rodinný podnik, ktorý vykonáva poľnohospodársku činnosť vrátane hospodárskeho chovu rýb, alebo produkuje, spracováva a obchoduje s poľnohospodárskymi surovinami a výrobkami.

Členmi spoločnej rodiny sa myslia:

- a) manželia,
- b) príbuzní v priamom rade,
- c) súrodenci,
- d) osoby navzájom príbuzné až do štvrtého stupňa a ich manželia.

2. Registrovaný vs. evidovaný rodinný podnik

Novela rozlišuje:

- **Evidovaný rodinný podnik (ERP)** – ak ide o rodinný podnik zaradený do evidencie rodinných podnikov (§ 15c zákona).
- **Registrovaný rodinný podnik (RRP)** – je **nadstavbou** ERP. Štatút RRP priznáva Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVaR SR). Pre priznanie štatútu musia byť naplnené ďalšie podmienky okrem znakov rodinného podniku, napr. zriadená rada rodinného podniku, absencia pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania v období troch rokov a iné (§ 15d zákona).

Ako hodnotí novelu APZD?

- **Novela nereflektuje legislatívne a ekonomické problémy rodinných firiem**, napr. v súvislosti s dedením firmy a nástupníctvom.
- **Neustanovujú sa žiadne práva a výhody pre podnikateľov registrovaných/evidovaných ako rodinné podniky**, napr. v podobe zníženia daňovo-odvodovej záťaže. Získanie postavenia rodinného podniku má byť v budúcnosti podľa MPSVaR SR predpokladom na prístup k vybraným druhom pomoci. Tieto však nie sú predmetom úpravy.
- **Zavádzajú sa nové administratívne povinnosti** (vytvorením osobitného registra na MPSVaR SR bez reálneho úžitku pre podniky).
- **Úprava zasahuje do manažérskych kompetencií vedenia rodinných podnikov a slobody podnikania** – napr. ak má firma záujem sa registrovať ako RRP, musí podiel zo zisku po zdanení vo výške najmenej 12 % investovať na zabezpečenie potrieb spoločnej rodiny ako je vzdelávanie či rekreácia; tiež sa vyžaduje ustanovenie rady rodinného podniku minimálne s tromi členmi.